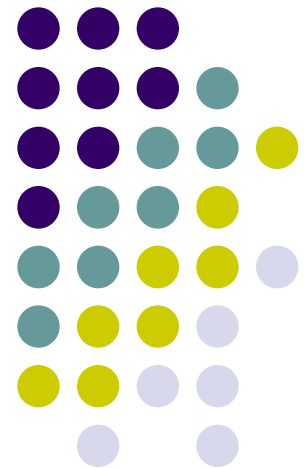

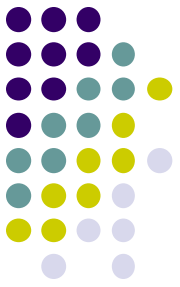
ČNB, finanční arbitr

1. Česká národní banka cíl, postavení, dohled

Česká národní banka

1. Rektor MU, 1. Guvernér NBČS, Ministr financí 5 vlád

KDO JE TO ?

KAREL ENGLIŠ

- *"Kdo sloužíš vlasti, odměny nečekej."*
- 17.srpna 1880 v Hrabyni u Opavy
- zemřel 13.června 1961 v Hrabyni u Opavy
- Sociální politika (1916)
- Theorie statistiky a spotřebního hospodářství (1917)
- Základy hospodářského myšlení (1922)
- Soustava národního hospodářství (1938)

Základní charakteristika ČNB

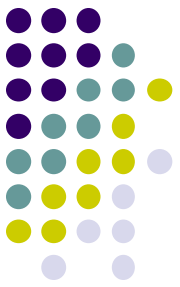
- Právní forma: PO veřejného práva (sui generis)
- Sídlo: Praha
- Vznik: ze zákona, k 1.1.1993, rozdělením SBČS
- **Kompetence správního úřadu v rozsahu stanoveném zákonem ...**
- Ústřední banka České republiky
- Od 1.4.2006 **orgán sjednoceného dohledu nad finančním trhem** s kompetencemi správního úřadu (viz zákon č. 57/2006 Sb.)
- Pobočky: 7 (v Praze, Ústí nad Labem, Plzni, Českých Budějovicích, Hradci Králové, Brně a Ostravě)

Hlavní cíl ČNB

- **péče o cenovou stabilitu** - podle článku 98 Ústavy ČR a zákona č.6/1993 Sb., o ČNB, ve znění pozdějších předpisů (x dříve: stabilita měny)
- Jak ČNB tento cíl naplňuje?
 - Dosažení a udržení cenové stability, tj. **vytváření nízkoinflačního prostředí v ekonomice** ► vytváření podmínek pro udržitelný hospodářský růst
(stanovení inflačních cílů, http://www.cnb.cz/cs/menova_politika/prognoza/index.html);
 - ČNB ze zákona **podporuje obecnou hospodářskou politiku vlády** (**vedlejší cíl**), pokud není v rozporu s cílem hlavním;
 - **Nezávislost** je předpokladem účinnosti měnových nástrojů vedoucích k cenové stabilitě (viz dále).

Pokud to není v rozporu s cílem hlavním (dílčí cíle):

- Péče o finanční stabilitu a o bezpečné fungování finančního systému v ČR
- Podpora obecné hospodářské politiky vlády vedoucí k udržitelnému hospodářskému růstu
- Podpora obecné hospodářské politiky v EU s záměrem přispět k dosažení cílů EU.
- Jednání v souladu se zásadou otevřeného tržního hospodářství

Postavení ČNB

- Centrální banka je tedy mj.:
 - **ústřední bankou České republiky;**
 - součástí **Evropského systému ústředních bank** (http://www.cnb.cz/cs/mezinarodni_vztahy/ecb_escb/
<http://www.ecb.int/home/html/index.en.html>);
 - **správcem měny a výlučnou emisní institucí;**
 - **bankou bank v její působnosti;**
 - **správcem účtů státu** (např. FÚ), kód banky **0710;**

Postavení ČNB - pokračování

- **provozovatelem systémů pro mezibankovní platební styk;**
- **subjektem plnicím funkci registru bank**, zastoupení zahraničních bank a finančních institucí vykonávajících bankovní činnosti na území České republiky;
- **subjektem dávajícím do oběhu státní dluhopisy;**
- koordinátorem rozvoje bankovního informačního systému a v neposlední řadě
- subjektem, kterému jsou zákonem svěřeny kompetence správního úřadu (obdobně jako ústřední správní úřady je ČNB **oprávněna vydávat** sekundární normativní **právní akty** a metodické pokyny heteronomní povahy).

Role ČNB v platebním styku

- určuje měnovou politiku;
- vydává bankovky a mince;
- řídí peněžní oběh, platební styk a zúčtování bank, pečuje o jejich plynulost a podílí se na zajištění bezpečnosti, spolehlivosti a efektivnosti platebních systémů a na jejich dalším rozvoji;
- vykonává **bankovní dohled** nad činností bank, poboček zahraničních bank a konsolidačních celků, jejichž součástí je banka se sídlem v České republice, a pečuje o bezpečné fungování a účelný rozvoj bankovního systému v České republice.

ČNB jako normotvůrce

- Česká národní banka stanoví **vyhláškami (tzv. emisní vyhlášky)** mj.
 - a) nominální hodnoty, rozměry, hmotnost, materiál, vzhled a další náležitosti bankovek a mincí a jejich vydání do oběhu,
 - b) ukončení platnosti bankovek a mincí a způsob a dobu jejich výměny za jiné bankovky a mince.

ČNB jako předkladatel Z

- ČNB **spolu s MF ČR** připravuje a předkládá vládě návrhy Z v oblasti měny a peněžního oběhu...
- ČNB spolupracuje s MF ČR na přípravě návrhů Z v oblasti... platebního styku, regulace vydávání elektronických peněz...

Nezávislost ČNB

Personální
Institucionální
Funkční
Finanční

Role komerčních (obchodních) bank

- finanční zprostředkování (obchody s penězi na finančním trhu);
- **realizace platebního styku** (s výnosy zejména ve formě „**poplatků**“ a provizí za bankou provedené služby v oblasti platebního styku);
- **emise bezhotovostních peněz** (jedná se o funkci bankovního sektoru jako celku, základ emise bezhotovostních peněz spočívá v procesu multiplikace bankovních depozit)

Dohled vykonávaný ČNB: kontrola dodržování pravidel

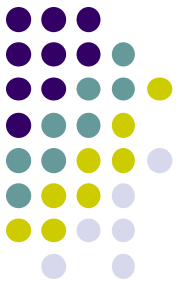

- Obecně: dohled nevykonává jen ČNB, ale v širším smyslu též např. auditoři
- Konkrétně ČNB:
 - Podmínky vstupu do odvětví (např. ne/udělení licence...)
 - Stanovení a prověřování zákl. povinností (např. u bank)
 - Povinné pojištění vkladů (je-li stanoveno Z)
 - Úvěry věřitele poslední instance
- Dohled: na dálku x na místě

ČNB a FINANČNÍ ARBITR

- Přijme-li Česká národní banka podnět k zahájení řízení z moci úřední ve věci porušení povinnosti poskytovatele podle z. o platebním styku:
 - odpoví na něj do 60 dnů ode dne, kdy podnět přijala, i když o to ten, kdo podnět podal, nepožádal
- +
- jestliže to připadá v úvahu, informuje jej Česká národní banka zároveň o možnosti mimosoudního řešení sporů mezi uživateli a poskytovateli podle Z o FA (viz dále).

2.

Finanční arbitr

FA rozhoduje spory mezi spotřebitelem a (§ 1 Z o FA):

- a) poskytovatelem plateb. služeb při **poskytování platebních služeb**,
- b) vydavatelem el. peněz při **vydávání a zpětné výměně el. peněz**,
- c) věřitelem nebo zprostředkovatelem při **nabízení, poskytování nebo zprostředkování spotřebitelského úvěru...**,
- d) osobou obhospodařující nebo provádějící administraci fondu **kolektivního investování...**,
- e) pojistitelem nebo pojišťovacím zprostředkovatelem při **nabízení, poskytování nebo zprostředkování životního pojištění**,
- f) osobou provozující směnářenskou činnost při **provádění směnářského obchodu**,
- g) stavební spořitelnou nebo zprostředkovatelem při **nabízení, poskytování nebo zprostředkování stavebního spoření**,
- h) obchodníkem s cennými papíry, ... investičním zprostředkovatelem při **poskytování investičních služeb...**,
- i) osobou, která vede **jiný než platební účet**, při vedení tohoto účtu,
- j) příjemcem **jednorázového vkladu** při přijímání nebo vracení tohoto vkladu.

Kdy může arbitr tyto spory rozhodovat:

- pokud je jinak k rozhodnutí tohoto sporu dána pravomoc českého soudu;
- sjednání rozhodčí smlouvy nevylučuje pravomoc arbitra;
- arbitr usiluje především o to, aby byl spor vyřešen smírně.

Finanční arbitr - obecně

Zákon č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi
www.finarbitr.cz

- FA: **Mgr. Monika Nedelková**

Dříve: Dr. Ing. František Klufa (2.)
JUDr. Ing. Otakar Schlossberger, Ph.D. (1.)

- Zástupce FA: **Mgr. Lukáš Vacek**

Dříve: JUDr. Petr Scholz, Ph.D.

Finanční arbitr - pokračování

- **smírčí orgán rozhodující spory v oblasti plateb. styku**
- vztah k ČNB
- **nezávislost** (X „finanční ombudsman“ ČS, KB, Pošt. spoř.)
- + „bezplatnost“ (rozpočtová kapitola MF) a rychlost řízení
- + vykonatelnost nálezu FA
- - možnost soudního přezkumu rozhodnutí (V. část OSŘ vs. správní soudnictví)
- mezinárodní spolupráce a **sdružení FIN-NET:**
 - Cross-Border Out-of-Court Complaints Network for Financial Services in the European Economic Area